

sikres Hjemmearbejderen autentisk Oplysning om den fortjente Arbejdsløns virkelige Størrelse, saaledes at den i disse Arbejdsforhold ret ofte forekommende »Mellemand« mellem Arbejdsgiver og Arbejder ikke vil kunne opnaa nogen ugrundet Berigelse paa Arbejderens Bekostning; hertil er da knyttet Forskrifter om Anmeldelse og Registrering af Hjemmearbejdere til Sikring af fornøden Kontrol (jfr. Lovforslagets § 31 med Bemærkninger). Den herigennem tilsigtede Bekæmpelse af »Udsvedningssystemet« vil formentlig erkendes at være i Arbejdsgiverens og Hjemmearbejdernes fælles Interesse. Derimod har man ved Lovforslagets Udarbejdelse forudsat, at der ikke til Fabrikloven bør søges knyttet Lovregler, der direkte tilsigte Regulering af Arbejdslønnen i Hjemmeindustrien (navnlig Konfektionsbranchen) gennem det offentlige Fastsættelse af en Minimumslønning; saaledes som i den nyeste Tid gennemført i England ved Lov om Lønningsnævn 1909, hvilken Lov er traadt i Kraft den 1. Januar 1910. Afset fra Spørgsmaalet om Nødvendigheden af en lignende Lovgivning her i Landet bør det formentlig fastholdes, at Bestemmelsen af Løntariffer mellem Arbejdsgiver og Arbejder principielt falder udenfor Fabriklovens Rammer.

Et offentligt Tilsyn med Arbejdssteder i Hjemmet har man ikke ønsket her at bringe i Forslag, idet Fabriktilsynets Udvidelse til Hjemmets Omraade principielt kun vanskeligt vil kunne hævdes og derhos ikke kan anses for praktisk gennemførlig under de foreliggende Forhold, da det vil være umuligt at føre en betryggende Kontrol. Ad mere indirekte Vej — gennem Bygningslovgivningen og det offentlige Sundhedstilsyn — bør der formentlig efterhaanden søges opnaaet Forbedring af Rumforhold og Hygiejne i de Hjem, der benyttes til Arbejdssteder, medens derimod et Forsøg paa at sætte Reglerne i Fabrikloven med tilhørende Regulativer om Arbejdsstedernes Indretning m. v. i Kraft for Hjemmearbejdet efter al Sandsynlighed vil vise sig frugteløst i det virkelige Liv og da kun fremkalde et uheldigt Skin af en Lovordning, som snarest vil modvirke sit Formaal, fordi den dog ikke kan overholdes.

I Tilslutning til foranstaaende almindelige Oversigt skal der angaaende Forslagets enkelte Bestemmelser fremsættes følgende Bemærkninger.

Kapitel I. Lovens Omraade.

Til § 1.

Ved Hovedbestemmelsen i Paragraffens 1ste Stykke har man søgt nærmere at fæstne Lovens Omraade i Overensstemmelse med den foreliggende Praksis. I Sammenligning med den gældende Fabriklovs § 1 bemærkes, at man har ændret Ordet »Værksteder« til »Virksomheder«, saaledes at det af Sammenhængen mere tydeligt fremgaar, at Fabrikker og fabrikmæssig drevne Virksomheder skulle undergives Tilsyn, selv om de ikke beskæftige et større Antal Arbejdere. Det samme var gældende allerede efter den første Fabriklov af 23. Maj 1873, og paa tilsvarende Maade har man i Praksis gennemført den nugældende Fabriklov, idet man f. Eks. under Tilsynet inddrager Elektricitetsværker og Gasværker, selv om der kun beskæftiges 1 Arbejder.

Det er ikke ved nærværende Lovforslag — saa lidt som ved den gældende Fabriklov — forsøgt at fastslaa en legal Definition af Begrebet »Fabrik«. Fornøden praktisk Afgrænsning i saa Henseende er formentlig i tilstrækkelig Grad tilvejebragt gennem Tilsynets Virksomhed i den forløbne Aarrække. Den nye norske Fabriklov af 10. September 1909 henviser ligeledes til Begreberne »Fabrikker« og »Virksomheder, som drives fabrikmæssig« uden nærmere Forklaring i Loven.

De i den gældende Lov benyttede Udtryk »i overdækket Rum« har man ændret til »paa Værksted eller anden fast Arbejdsplads«. Det Arbejdsomraade, som maa ønskes udelukket fra Tilsyn efter Fabrikloven, er de ambulante Virksomheder, f. Eks. Arbejde ved Bygninger under Optørelse, alle Arter af Vandbygnings- og Vejbygningsarbejde o. lign. — Om Arbejdet foregaar i overdækket Rum eller ikke, er derimod et mindre heldigt Skelnemærke; da det herefter bliver vanskeligt fuldt ud at hævde Tilsynet med forskellige Virksomheder, hvis Inddragelse er særdeles ønskelig, f. Eks. Skibsværfter, Stenhuggerier o. lign.

Ved Lovforslagets Udarbejdelse har man anset det for rettest at indskrænke den hidtil for alle Landbrugsvirksomheder gældende Undtagelsesstilling. For saa vidt disse Virksomheder have en industriel Karakter, som efter Lovens almindelige Synspunkt maatte medføre deres Inddragelse under Tilsynet, vil der formentlig savnes rationel Begrundelse for at undtage dem herfra; den hertil sigtende Bestemmelse i den gældende Fabriklovs § 1, 1ste Stykke, er derfor udeladt i nærværende Forslag. Saa vel »Dansk Ar-